

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 02.11.2016 № 13)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ВЗАЄМОРОЗРАХУНКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ З
НЕРЕЗИДЕНТАМИ"
1-2.03.01.02**

електронна пошта: A.Prokopenko@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 289-97-90
керівник ДСС: Прокопенко А. М.

Київ – 2016

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	5
2.4. Доступність та зрозумілість.....	6
2.5. Послідовність та зіставність.....	6
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	7
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	7
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	7
3. Заключна частина.....	8

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Взаєморозрахунки підприємств України з нерезидентами" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів державного статистичного спостереження за конкретний період, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо. Звіт підготовлено вперше та розміщено на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua).

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, визначеним розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06 2010 № 216.

Державне статистичне спостереження щодо взаєморозрахунків підприємств України з нерезидентами запроваджено у 1992 році, на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 23.05.1992 № 9592/53 для забезпечення аналізу розрахунків між країнами рубльової зони.

За час проведення цього спостереження воно зазнало змін у частині програми (переліку показників), охоплення статистичних одиниць, а також використання класифікаторів.

Практично у незмінному вигляді дані збираються, починаючи зі звіту за I квартал 2012 року.

Метою проведення державного статистичного спостереження щодо взаєморозрахунків підприємств України з нерезидентами є інформаційне забезпечення платіжного балансу України, який складає Національний банк України (далі – НБУ).

Державне статистичне спостереження "Взаєморозрахунки підприємств України з нерезидентами" (далі – державне статистичне спостереження), відповідно до Довідника розділів статистики, належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.01. "Діяльність підприємств".

Нормативно-правовою основою проведення державного статистичного спостереження є Закон України "Про державну статистику", постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 17.03.2000 № 517 "Про складання платіжного балансу України", план державних статистичних спостережень, затверджений Кабінетом Міністрів України.

Державне статистичне спостереження здійснюється на основі форми № 1-Б (річна, квартальна) "Звіт про взаєморозрахунки з нерезидентами" відповідно до роз'яснень щодо її заповнення.

Вищезазначена звітно-статистична документація розміщена на офіційному веб-сайті Держстату (http://ukrstat.gov.ua/albom/albom_2016/2_2.htm).

Єдиним користувачем інформації за зазначеним статистичним спостереженням є НБУ. Публікації за результатами цього статистичного спостереження не здійснюються.

Поширення інформації здійснюється з дотриманням вимог щодо конфіденційності даних.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками державного статистичного спостереження є обсяг дебіторської та обсяг кредиторської заборгованості підприємств України в розрахунках з нерезидентами за товари, роботи, послуги (включаючи заборгованість, забезпечену векселями, авансові платежі та внутрішні розрахунки) з розподілом на довгострокову, поточну та прострочену.

Одиницею державного статистичного спостереження є підприємство. До цього статистичного спостереження залучаються великі та середні підприємства, що визначені такими відповідно до законодавчих критеріїв, зазначених у Господарському кодексі України (крім бюджетних установ), а також банки.

При проведенні державного статистичного спостереження використовують такі класифікатори, як: Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Класифікацію інституційних секторів економіки (KICE), Класифікацію організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ).

Показники статистичного спостереження узагальнюються в розрізах, які передбачені Договором щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Державною службою статистики України та Національним банком України від 05.03.2014 № К-5461/4, а саме:

- зведені статистичні дані про дебіторську та кредиторську заборгованість підприємств за розрахунками з нерезидентами за товари, роботи, послуги з розподілом на довгострокову, поточну та прострочену:

- за видами економічної діяльності;
- за інституційними секторами економіки;

- зведені статистичні дані щодо обсягів заборгованості комерційних банків і торговців цінними паперами.

Крім того, відповідно до Договору формуються переліки 20-ти підприємств, по яких відбулися найбільші відхилення (збільшення/зменшення) обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості за розрахунками з нерезидентами за товари, роботи, послуги за квартал.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Державне статистичне спостереження проводиться відповідно до Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження щодо взаєморозрахунків підприємств України з нерезидентами (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держстату від 16.10.2012 № 421 (зі змінами) і розміщених на офіційному веб-сайті Держстату (http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/menu/menu_/2ed_d_pidpr.htm).

Згідно з Методологічними положеннями державне статистичне спостереження здійснюється на суцільній основі з квартальною періодичністю.

Формування сукупності звітних одиниць державного статистичного спостереження здійснюється щорічно на державному рівні на основі підготовленого в рамках Реєстру статистичних одиниць (РСО) загального списку одиниць статистичних спостережень, активних станом на 01 листопада звітного року.

До сукупності включаються об'єкти, які відповідають таким ознакам:

за KICE відносяться до сектору S.11 "Нефінансові корпорації" та S.12 "Фінансові корпорації";

за КОПФГ мають організаційно-правову форму господарювання за такими кодами: 100-310, 330, 340, 390, 500-590, 900, 915-940;

з основним видом економічної діяльності, віднесеним за КВЕД до кодів 01.11-82.99, 85.10-93.29, 95.11-96.09.

Первинні та зведені дані державного статистичного спостереження контролюються шляхом застосування арифметичних і логічних контролів та виконання порівняння з попереднім періодом.

При проведенні цього державного статистичного спостереження методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

У випадках відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. Аналіз причин неподання звітності свідчить, що переважна більшість випадків неотримання інформації від респондентів пов'язана з об'єктивними причинами, наприклад, з виникненням надзвичайних та непереборних обставин, припиненням роботи підприємств тощо. Рівень невідповідей у 2015 році становив 5,1%, у I півріччі 2016 року – 3,3%.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Збір, обробка, аналіз і поширення даних щодо взаєморозрахунків підприємств України з нерезидентами здійснюється у такі терміни:

Збір первинних даних територіальними органами Держстату	Уведення первинних даних територіальними органами Держстату	Обробка первинних даних Головним управлінням регіональної статистики	Аналіз зведених даних	Перше поширення статистичної інформації
за рік				
не пізніше 9 лютого	18 лютого	20 лютого	4 березня	4 березня
за квартал				
не пізніше 25 числа після звітного періоду	на 35 день після звітного періоду	на 37 день після звітного періоду	на 45 день після звітного періоду	на 45 день після звітного періоду

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Методологічні положення цього державного статистичного спостереження розміщені на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження та відповідного методологічного забезпечення:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;

телефон: (044) 289–97–90;

електронна пошта: A.Prokopenko@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс 235–37–39;

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Концепція державного статистичного спостереження передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, генеральної сукупності, звітного періоду та періодичності

обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, показники цього державного статистичного спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними попередніх обстежень.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Дані державного статистичного спостереження збираються для забезпечення інформаційних потреб НБУ, який є єдиним користувачем відповідної інформації.

Із НБУ в робочому порядку узгоджується звітно-статистична документація та методологія проведення державного статистичного спостереження з урахуванням вимог складання цим відомством платіжного балансу України.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні в 2016 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2015 роком зменшилося за формою № 1-Б (річна, квартальна) на 12,6% за рахунок зменшення кількості респондентів.

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 1-Б (річна, квартальна) становлять 47 хв. Більшості з числа опитаних респондентів (83%) було нескладно зрозуміти зміст показників та інструкцію (роз'яснення) щодо заповнення форми, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 1-Б (річна, квартальна) становить 89 (при середньому показнику за формами державних статистичних спостережень – 88).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Кількість респондентів, які подають звіти за формою № 1-Б в електронному вигляді, постійно збільшується. Частка звітів, отриманих в електронному вигляді за цією формою, у 2014 році становила 60,0%, у 2015 році – 72,4%, у I півріччі 2016 року – 78,5%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення державного статистичного спостереження. Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами у практиці проведення цього державного статистичного спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

- первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення державного статистичного спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;
- статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачу у зведеному знеособленому вигляді;
- в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не розповсюджується.

У ході проведення державного статистичного спостереження забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених статистичних формулярів.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення державного статистичного спостереження передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно його методів проведення, збору даних, формування, опрацювання інформації, документів щодо її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на веб-сайті Держстату.

3. Заключна частина

Основними напрямками розвитку державного статистичного спостереження є: його впровадження в інтегровану систему статистичної інформації (ISCI), керовану метаданими, яка забезпечить автоматизацію та уніфікацію процесів збору, обробки й аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації; удосконалення методології, запровадження в національну практику міжнародного досвіду; розширення складу метаданих; зменшення звітного навантаження на респондентів.